

NAPPI

3 | 2025

Kodin ja koulun
välinen avoin ja
luottamuksellinen
yhteydenpito lapsen
asioista on todella
tärkeää.

Teemana koulu

Seikkailuleirillä
päästiin ratsaille

Tarvittava tuki
koulunkäyntiin

Habiliteringshandledaren
stöder skolan och eleven

Kuulovammaisten Lasten
Vanhempien Liitto ry

3 | 2025 | SISÄLTÖ

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Kuntoutusohjaaja koulun ja oppilaan tukena
- 6 Tarvittava tuki koulunkäynnille
- 8 Uusi laki rajoittaa puhelimien käyttöä kouluissa
- 10 Seikkailuleirillä päästiin ratsaille
- 14 Deaf Lions voitti maailmanmestaruuden 30. juhlavuotenaan
- 16 Nappi-sivut
- 18 Perttilahtien perheeseen kuuluvat kiinteästi myös täti ja isoisä
- 22 Kaverisivu
- 24 Vinkki-sivut
- 26 Ajankohtaiset
- 28 Svenska sidor

Kannen kuva Marie von Bell

NAPPI

Kuulovammaisten Lasten
Vanhempien Liitto ry:n jäsenlehti

58. vuosikerta | Ilmestyy neljä kertaa vuodessa | Julkaisija: Kuulovammaisten Lasten Vanhempien Liitto ry, Ilkantie 4, 00400 Helsinki, puh. 040 7554 551, www.klvl.fi | Vastaava päätoimittaja: Ari Haaranen, puh. 040 5954 826, ari.haaranen@klvl.fi | Toimitus ja valokuvaus: Marie von Bell, puh. 050 4122 822, marie.vonbell@klvl.fi | Taitto: Tapio Lipasti, puh. 040 5711 259, tapio.lipasti@gmail.com | Toimitusryhmä: Ari Haaranen, Kirsi Koskinen, Sari Suokas, Aku von Bell, Toni Hilden, Satu-Maria Turunen | Kääntäjä Hannele Rabb | Painopaikeita: Suomen Uusiokuoro Oy | Osoiteenmuutokset ja tilaukset: puh. 040 7554 551, toimisto@klvl.fi | Postitus: Itella | Tilaushinta: 40 e/vuosikerta | Aineiston lainaaminen sallittua, jos lähde mainitaan täydellisesti | KLVL ry vastaa artikkeliissa esitetyistä näkemyksistä ja asia-issäillöstä vain, jos artikkeli mainitaan edustavan KLVL ry:n virallista kantaa | ISSN 0357-9476

Nro	Aineistopäivä	Ilmestyy
1/2025	29.1.	7.3.
2/2025	7.5.	13.6.
3/2025	13.8.	19.9.
4/2025	5.11.	12.12.

KLVL ry:n henkilökunta:

Sari Suokas, toiminnanjohtaja, 050 5613 752, sari.suokas@klvl.fi, hallinto ja talous, edunvalvonta ja verkostot

Toni Hilden, järjestökoordinaattori, 040 7554 551, toni.hilden@klvl.fi, viestintä, jäsen- ja yhdistyspalvelu, hallinto ja laskut, tapahtumien ja kurssien järjestäminen

Tarja Lindholm, vertaistointimman koordinaattori, 050 3010 503, tarja.lindholm@klvl.fi, tapahtumien, leirien ja kurssien suunnittelu ja järjestäminen, lastenohjauksen koordinointi

Aku von Bell, toimittaja, aku.vonbell@klvl.fi, Nappi-lehti

Kuulovammaisten Lasten
Vanhempien Liitto ry

NAPPI | PÄÄKIRJOITUS

Tukea jokaiseen kouluun

Elokuun alussa astui voimaan esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen uudistus, jonka keskeisenä lähtökohtana on ollut siirtää tuen painopisteitä varhaiseen ja oikea-aikaiseen tukemiseen sekä yhtenäistää ja selventää tuen muotoja valtakunnallisesti. Yksi merkitäväimmistä muutoksista on, että uusi laki velvoittaa opetuksenjärjestäjiä jatkossa huolehtimaan oppimisen edellytyksiä tukevista opetusjärjestelyistä sekä järjestää ryhmämuotoista tukia ihan jokaiseen kouluun ja ihan jokaiseen ryhmään. Oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden tulee tästä syksystä eteenpäin olla osa koko koulun toimintakulttuuria ja näin ollen myös esteettömyys ja saavutettavuus on oltava entistä vahvemmin huomioituna koulun toiminnassa ja opetusjärjestelyissä.

Kuulovammaisen oppilaan kohdalla oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt voivat käytännössä tarkoittaa esimerkiksi kuunteluolosuhteiden huomioimista erilaisissa opetustilanteissa sekä visuaalisen tuen ja toiminnallisuuden hyödyntämistä oppimisen tukena. Tämän lisäksi kaiken opetuksen tulisi olla kielitietoista ja opetuksessa tulisi mahdollisuksien mukaan huomioida lapsen tai nuoren kaksi- tai monikielisyys. Kielitietoinen toimintakulttuuri on parhaimillaan ymmärrystä kaikkein kielten merkityksestä yksilön oppimisessa ja työskentelyssä sekä edelleen laajemmin niiden merkityksestä identiteetin muodostumisessa. Se on myös ymmärrystä kielten tasa-arvoisuudesta ja sen osoittamisesta päivittää. Kaksi- tai monikielisyys on aina yksilöllinen ominaisuus, johon pääsee käsiksi vain avaamalla ovet kaikille kielille. Monikielisten lasten ja nuorten kyky käyttää useampia kieliä jopa samanaikaisesti on parhaimillaan vahvuus, jota tulisi hyödyntää aktiivisesti kaikessa, myös oppimisessa.

Yksi uudistuksen tärkeä tavoite on vahvistaa lasten oikeutta saada tukea omassa ryhmässään, mikä taas toteutuuessaan tukee inklusiivista toimintakulttuuria ja edistää yhdenvertaisuutta kouluisamme. Jokaiselle opetusryhmälle on uudistuksen myötä järjestettävä ryhmäkohtaisia tukimuotoja, joita ovat opettajan antama yleinen tukiopetus ja opetuskielen tukiopetus sekä erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä. Ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät korvaa entistä tehostettua tai erityistä tukia vaan opetuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää oppilaalle tarvittaessa myös oppilaskohtaisia tukitoimia, joista tehdään aina hallintopäätös. Kuulovammaisten oppilaiden tuen tarpeet tai monikielisyys eivät aina ole näkyviä ja niiden tunnistaminen vaatii usein moniammatillista varhaiskasvatuksen ja koulun seisten ulkopuolelle ulottuvaa yhteistyötä. Mielty läämittävää onkin ollut, että me valterilaiset olemme heti elokuun alusta päässeet jo monen opetuksenjärjestäjän kanssa pohtimaan tuen uudistuksen tuomia muutoksia. Tätä työtä jatkamme edelleen lukuvuoden edetessä, toivottavasti yhdessä!

Katri Ranta
ohjaava opettaja, Valteri Valteri on Opetushallituksen alaisuudessa toimiva oppimisen tuen keskus, joka tarjoaa monialaista tukia lasten ja nuorten oppimiseen ympäri Suomen.

Teksti Napin toimitus
Kuva Vesman kotialbumi

Kuntoutusohjaaja ↗

“Tässä on sykskuun alun lastenmeetingissä otettu kuva, jossa on suuri osa Tyksin kuulokeskuksen lasten tiimiä. Meillä on lastenmeetingejä kerran viikossa.”

Koulun aloitus on jokaiselle lapselle jännitystä täynnä. Kuulovammaiselle lapselle ja hänen vanhemmilleen nousee esiin myös erityisiä kysymyksiä ja huolia siitä, miten oppimisympäristössä on huomioitu oppilaiden erityiset tarpeet. Onneksi perheet eivät ole huoliensa kanssa yksin vaan yliopistollisten sairaalojen kuulotiiimit ovat yhteistyössä koulujen kanssa perheiden tukena.

Turun yliopistollisen keskussairaalalan kuulokeskuksen kuntoutusohjaaja **Kirsi Vesma** vastasi Nappi-lehden kysymyksiin koulun aloituksesta.

Millainen on roolisi kuulovammaisen oppilaan koulun aloituksen tukena?

Roolini on varmistaa, että lapsella on koulussa käytössä toimivat apuvälineet

ja hän saa niistä kaiken hyödyn irti. Yhtä tärkeää on tiedottaa opettajille, mitä kuulonalanemaa tarkoittaa arjessa ja milaisilla ratkaisulla ja tukitoimilla varmistetaan, että oppilas pysyy muiden mukana koulussa. Tämä onnistuu parhaiten yhteistyössä perheen, koulun ja Tyksin lasten kuulotiiimin kanssa.

Mikä tekee tästä syksystä erityisen koulun alulle?

Tästä syksystä erityisen koulun alulle tekee oppimisen tuen uudistus ja siihen liittyvä lakimuutos. Uudistuksen taivoitteena on, että oppilaat saavat tukea oppimiseen mahdollisimman aikaisessa

koulun ja oppilaan tukena

vaiheessa ja matalalla kynnyksellä. Laki uudistuksen lisäksi kannykkäkielto on tämän syksyn kuumia aiheita.

Millaiselta koulun aloitus on näkökulmastasi tänä syksynä näyttäänyt?

Syksy ja koulujen alku on oman työni kannalta kiireisintä aikaa. Siihen sisältyy myös odotusta ja hieman jännitystäkin siitä, miten kuulovammaisten lasten koulupolku pääsee alkamaan ja millaiset koulupaikat lapsille ovat järjestyneet.

Miten koululaiset tällä hetkellä koulussa voivat?

Minun asiakasryhmäni on nollavuotiaista kuudesluokkalaisiin ja tämän ryhmän koululaiset voivat pääosin hyvin ja nauttivat siitä, kun koulu alkaa sekä pääsee näkemään kavereita. Kuulovammaisille lapsille koulun alku voi olla myös kuorimittavaa, jos koulun kuunteluymäristö on hälyisä tai luokassa puhuu moni ihminen yhtä aikaa tai liian nopeasti.

Miten sopeutua parhaiten kouluarkeen kesäloman jälkeen?

Rutiinien palauttaminen, kuten unirytm ja selkeät aikataulut auttavat kouluarkeen sopeutumisessa.

Mitkä ovat tyypillisiä haasteita, joita kuulovammainen oppilas edelleen kohtaa?

Koulussa meluisat luokkatilat ja samanaiset puheenvuorot ja yleinen hälinä luokassa hankaloittavat kuulemista. Myös liian suuret luokkakoot voivat tehdä kuuntelemisesta raskasta, vaikka apuvälineet ovat käytössä ja toimivat hyvin.

Lisäksi osa opettajista arastelee mikrofonin käyttöä, vaikka siitä olisi lapselle suuri apu. Tässä on usein kyse tottumuksen puutteesta ja pyrin omassa työssäni tekemään apuvälineiden käytön mahdolisinman helpoksi ja tavalliseksi asiaksi opettajille.

Miten vanhemmat voivat auttaa täydentämään koulusta saatavaa tukea?

Arjessa vanhemmilla on jo muutenkin kiirettä ja kuormitusta, mutta toivoisin että kotona voitaisiin huolehtia, että lapsen apuvälineet ovat mukana koulussa ja toimivia. Kodin ja koulun välinen avoin ja luottamuksellinen säännöllinen yhteydenpito lapsenasioista on myös todella tärkeää.

Yhtä tärkeää on tiedottaa opettajille, mitä kuulonalanemaa tarkoittaa arjessa ja millaisilla ratkaisulla ja tukitoimilla varmistetaan, että oppilas pysyy muiden mukana koulussa.

Kuka?

Nimi: Kirsi Vesma

Kielet: Suomi äidinkieli, englanti sujuva, ruotsi ja hollanti jonkin verran.

Koulutus: Sisätautien ja kirurginen sairaanhoitaja ja lisäksi kuntoutuksen ohjaaja AMK.

Ammatti: Kuntoutusohjaaja, Kuulokeskus Tyks, olen ollut tässä työssä noin kaksi vuotta.

Parasta omassa työssä: Lapsen reaktiot, kun hän kuulee paremmin uusien kojeiden tai mikrofonin vuoksi. Se, kun lapsi kertoo kuulevansa nyt kaverit kauempaa ja tietyistä ihanat työkaverit.

Asuinpaikkakunta: Turku

Harrastus tai mielenkiinnonkohde: Mökkeily, viihdyn luonnossa.

Tästä tykkään: Tykkää teknikasta ja pyrin hyödyntämään sitä ihan kaikessa. Innostun uusista laitteista ja minun on pakko päästää kokeilemaan ja testaamani ihan kaikkea niin töissä kuin vapaa-ajalla.

Millaisia toimenpiteitä kouluissa voitaisiin vielä tehdä kuulovammaisen lapsen sopeutumisen eteen?

Tämä on laaja ja kattava kysymys. Useimmissa kouluissa asiat ovat hyvin, mutta jos mietti toimenpiteitä, niin mainittakoon fyysisen toimintaympäristön parantaminen, kuten hyvä akustiikka luokassa. Se, että lapselle on valittu oikea istumapaikka ja luokassa on riittävä valaistus sekä luokkaten väliset välit.

Oppettajan tulisi huomioida kuulovamma opetuksessa eli puhua selkeästi, käyttää katekontaktia, käyttää visuaalisia tukikeinoja ja tarvittaessa toista tärkeimpää asiaa. Olisi myös tärkeää käyttää teknisiä apuvälineitä sekä varmistaa, että lapsi on kuullut asiat.

Koulussa pitäisi myös kiinnittää huomiota siihen, ettei lapsi jää leikkien ja toiminnan ulkopuolelle. Aikuisten tehtävänä on vahvistaa lapsen tunnetta siitä, että hän on yhtä tärkeää ja arvokas osa luokkayhteisöä kuin kaikki muutkin.

Tarvittava tuki

Kuulovammat ovat yksilöllisiä ja niin myös niiden vaikutus kielen kehitykseen ja sitä kautta sosiaaliseen vuorovaikutukseen ja oppimiseen. Oppimisympäristön tulisi tukea oppimista ja kielen kehitystä, sekä vähentää turhaa kuormitusta. Luokanopettajan on tärkeää ymmärtää, miten kuulovammaisen oppilaan oppimista voi tukea muun muassa akustiikalla, istumajärjestelyillä ja opetusmenetelmillä. Kuulovammaa pitäisi kuitenkin hu-

mioida myös eri oppiaineissa ja koulun retkillä, sekä yhteisissä tilaisuuksissa. Tieto kuulovammaisesta oppilaasta pitäisi saada myös mahdollisille sijaisopettajille. Esimerkiksi vieraiden kielen, musiikin ja liikunnan opetuksessa on paljon huomioitavaa.

On tärkeää, että kuulovammainen koululainen kokee olonsa turvalliseksi ja pystyy ilmaisemaan tarpeitaan opettajalle. Oppilaan ei tulisi kokea vaivavansa opettajaa pyytäässään esimerkiksi mikrofonin käyttöä. Opettajan asenne

heijastee koko luokkaan. Oppilas saattaa sinnitellä ilmaisematta tarpeitaan, jos ilmapiiri ei ole tukeva ja kannustava. Toisaalta, pienillä teoilla saattaa olla iso vaikutus kuormituksen kokemukseen ja oppimiseen.

Tulkki tai avustaja apuna

Tulkkauspalvelut tukevat kuulovammisia oppilaita opetuksessa. Näitä ovat esimerkiksi viittomakielen tulkit, etä-tulkkauspalvelut, kirjoitustulkit ja pu-

koulunkäyntiin

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Oppimisen tuen järjestelmä muutti 1.8.2025 alkaen. Opetushallitus on koonnut sivulle tukimateriaalia, jonka tarkoituksena on tukea uuden järjestelmän jalkauttamista. Sivulta löytyy aiheesta muun muassa artikkeleita ja webinaari-tallenteita, joihin myös vanhemmat voivat halutessaan tutustua.
<https://www.oph.fi/fi/koulutus-jatutkinnot/perusopetus/oppimisen-jakoulunkaynnin-tuki>

Uudistunut oppimisen tuen malli vaatii totuttelua myös ammattilaisilta. Ensimmäinen vuosi menee uuden opettelussa ja aika näyttää, miten uutta mallia tullaan toteuttamaan.

Nuori, hae rohkeasti sinua kiinnostavaan kouluun ja alalle!

Vaikka oppilaitoksessa ei osataisi vastata mieltä askarruttaviin kysymyksiin, apua on tarjolla. Kaikki on mahdollista! Kouluihin jaettavia esitteitä ja neuvoja vanhemmille ja oppilaille saa mm. www.klvl.fi/luokassani-on-kuulovammainen-oppilas-esite-julkaistu/ [kuurojenliitto.fi/opiskelijoille-ja-oppilaitokksille/](http://www.kuurojenliitto.fi/opiskelijoille-ja-oppilaitokksille/) www.valteri.fi/kuulovammainen-oppilas/

Pohdittavaa vanhemmalle:

- Miten voin tukea lapseni koulunkäyntiä?
- Kuinka helpoksi koen yhteydenpidon opettajan kanssa?
- Mitkä ovat lapsesi/nuoresi vahvuksia?
- Missä lapsesi/nuoresi tarvitsee tukea?
- Mikä sinulle vanhempana on tärkeää nuoresi koulunkäynnissä?
- Millaisia omat kokemukseni koulusta ovat ja miten vaikuttavat omiin ennakoasenteisiini?
- Jos vaihdoit koulua, miltä se tuntui?
- Ketkä olivat luokkatovereitasi?
- Millaisia vaikeuksia kohtasit?
- Millaisia hyviä koulumuistoja sinulla on?
- Olivatko omat vanhempasi tytyväisiä koulunkäyntiisi?
- Miten vanhempasi ilmaisivat kiinnostusta koulunkäyntiäsi kohtaan?
- Tuntuiko jokin oppiaine erityisen vaikealta tai vasten-mieliseltä? Miksi?
- Kiitosko sinua? Miten selvisit siitä?

hekirjoitusohjelmat. Tulkkauspalvelu mahdollistaa kuulovammaiselle lapselle tasavertaisuuden osallistumisen.

Osa kuulovammaisia oppilaista voi tarvita avustajan. Avustaja voi toimia kuulovammaisen lapsen henkilökohtaisena avustajana tai toimia koko ryhmän yhteisenä. Avustaja edistää lapsen itseenäisyyttä, omatoimisuutta ja osallisuutta oppimisympäristössä.

Teksti Marie von Bell
Kuvat Pixabay

Uusi laki rajoittaa puhelimien käyttöä kouluissa – tavoitteena parempi työrauha

Elokuvasta 2025 alkaen perusopetuslaki kielsi oppilailta mobiililaitteiden käytön oppitunneilla. Älylaitteita saa edelleen käyttää opettajan luvalla oppimiseen, terveydellisistä syistä tai apuvälineenä.

Tavoitteena keskittyminen ja oppimisen rauha

Koulujen on pitänyt päävittää järjestysväistönsä lain mukaisiksi elokuun alkuun mennessä. Laki mahdollistaa laitteiden käytön rajoittamisen myös välitunneilla, ruokailussa ja muuna kouluaikana. Opetushallitus onkin suositellut, että koulut kielteisivät puhelimen käytön kokonaan ruokailun aikana sekä rajoittaisivat tai kielteisivät käytön välitunneilla ja siirtymissä.

Rajoituksia suositellaan myös esiopeuteekseen, varhaiskasvatukseen ja koulun jälkeiseen toimintaan. Koulut ovat saaneet myös itse päätää, miten lakia toteuttavat. Osassa kouluja kännypäätävät se jätetään esimerkiksi kaappiin oppituntien ajaksi.

Opettajat ovat olleet tyytyväisiä muutokseen. Opetusalan ammattijärjestö OAJ:n mukaan laki vastaa opettajien toiveita. Toiveissa on, että muutos auttaa oppilaita keskittymään tunneilla. Myös opettajilla on paremmin aikaa ja rauhaa opettamiseen, kun heidän ei tarvitse käyttää resurseja kännypäiden käytön vahtimiseen ja valvontaan. Tulevana syksynä kouluissa kokeillaan erilaisia käytäntöjä ja joissain kännypäkielto otetaan käyttöön asteittain.

Norjan kansanterveysinstituutti on julkaisut tutkimuksen, joka tarkastelee älypuhelinten käyttökieltojen vaikutuksia yläkoululaisten mielenterveyteen ja koulumenestykseen. Tutkimus perustui laajoihin kyselyaineistoihin ja vaikutukset olivat positiivisia: älypuhelinten poistaminen kouluarjesta paransi oppilaiden mielenterveytä ja nosti arvosanoja.

Tasapainoilua digilaitteiden hyötyjen ja haittojen kanssa

Aiemmin laissa ei ole säädetty, miten erilaisia älylaitteita saa käyttää koulupäivän aikana. Uudistunut perusopetuslaki pyrki yhtenäistämään mobiililaitteiden käytön oppituntien aikana kaikkissa kouluissa.

Kännypäitä saa edelleen käyttää opitunneilla, mutta vain oppimiseen opettajan luulla. Oppitunneilla käytetään myös ensisijaisesti koulun laitteita. Opettaja päättää, miten ja milloin kännypäitä hyödynnetään oppimiseen ja digitaalisten taitojen harjoittelun. Opettajalla

on myös oikeus ottaa laite pois oppilaalta, jos sillä häiritään opetusta.

Vaikka tutkimustulosten valossa älypuhelinten kielto näyttää tuovan selkeitä hyötyjä, asiantuntijat muistuttavat, ettei koulutusteknologian merkitystä saa unohtaa. Älypuhelimet voivat toimia tehokkaina oppimisen apuvälineinä, jos niiden käyttö on suunnitelmallista ja pedagogisesti perusteltua.

Nuoret tunnistavat puhelimen hyödyt ja haitat

Vaikka moni yläkoululainen älähti kuullessaan kännypäkiellostaa, ovat nuoret myös helpottuneita kielostaa. Moni aikuinenkin on huomannut älypuhelinosvellusten vaikutukset omaan keskitymiskykyyn ja hyvinvointiin. Selkeät säännöt helpottavat, eikä nuoren tarvitse yrittää hallita itse omaa älypuhelimen käyttöään. Mannerheimin Lastensuojeluliiton teettämästä kyselystä käy ilmi, että nuoret käyttävät älypuhelimia arjessa

monipuolisesti. Se tarjoaa oppimismahdollisuuksia, viihdettä ja turvaa, mutta myös haasteita ajankäytön ja hyvinvoinnin kannalta.

Älypuhelimien käytön rajoittamisen kouluista saattaa myös hillitä kiusaamistilanteita, joissa esimerkiksi kiusastusta kuvataan ja levitetään materiaaleja. Myös norjalaistutkimuksessa tiukka kännypäkielto vähensi merkittävästi kiusaamista. Vastaava ruotsalainen tutkimus ei tarjonnut yhtä selkeitä positiivisia tuloksia, mutta ruotsalaisessa kokeilussa kännypäkielto oli lepsumpi ja hankalampi valvoa. Kielto rajoittui myös ainoastaan oppitunneille.

Nuoret kaipaavat tasapainoa

Puhelin voi olla voimavara, mutta sen käyttö vaatii harkintaa. Nuoret tunnistavat sekä sen tukevat että kuormittavat vaikutukset – ja toivovat, että niitä käsitellään avoimesti.

Nuorten tunnistamat myönteiset vaikutukset:

- Nuoret opiskelevat kieliä, seuraavat uutisia ja etsivät tietoa kiinnostuksen kohteistaan.
- Musiikki, pelit ja videot auttavat rentoutumaan ja sätelemään tunteita.
- Puhelin tuo turvallisuuden tunnetta – ilman sitä ulos lähteminen voi tuntua pelottavalta.

Nuorten tunnistamat negatiiviset vaikutukset:

- Moni kokee puhelimen vievän aikaa tärkeiltä asioilta, kuten läksyiltä ja harrastuksilta.
- Erityisesti sosiaalisen median ja lyhytvideoiden, kuten TikTokin, käyttö passivoi ja heikentää keskittymiskykyä.
- Liiallinen käyttö voi aiheuttaa unihäiriöitä, päänsärkyä ja vähentää fyysisistä aktiivisuutta.

Huolestuttavia ilmiöitä verkossa

- 61 % nuorista on nähty loukkaavaa sisältöä, kuten kuvia tai huhuja
- 56 % on havainnut ulkopuolle jättämistä
- 44 % on nähty uhkailua tai painostamista
- 25 % on kohdannut vakavia tai väkivaltaisia kiusaamistilanteita netissä.

Lähteet:

Opetushallitus: <https://www.oph.fi/fi/uutiset/2025/perusopetuslaki-muuttuu-koulujen-tulee-huomioida-puhelimien-kaytto-ja-sailytys>

School of Gaming: <https://fi.sog.gg/>

Mannerheimin Lastensuojeluliitto: https://www.mll.fi/wp-content/uploads/2025/04/nettikiusaamiskysele_2025_A4.pdf

Teksti Tarja Lindholm

Kuvat Oona Konttinen ja Tarja Lindholm

Seikkailuleirillä päästiin

Kesäkuussa 2025 järjestimme Seikkailuleirin 7-13-vuotiaille kuulovammaisille lapsille ja heidän sisaruksilleen sekä kavereilleen Pieksämäellä Spesian opistolla. Leiri järjestettiin yhteistyössä Spesian opiston ja Bovallius-säätiön kanssa. Tässä jutussa pääsette kurkistamaan leiri viikkomme tunnelmiin!

1 ratsaille

Kesän seikkailuleirin osallistujat olivat aurinkoisia.

Kesäleirimme ovat olleet unohtumaton kesäloman aloitus kuulovamaisille lapsille ja heidän sisaruksilleen. KLVL on järjestänyt kesäleirejä usean vuosikymmenen ajan. Leiritoimintamme mahdollistaa Bovallius-säätiö, joka on tukenut kuulovammaisten hyväksi tehtävää työtä vuodesta 1905 alkaen ja Kuulovammaisten Lasten Vanhempien Liiton leiritoimintaa yli kymmenen vuotta. Tänä kesänä Bovallius-säätiö tarjosi leiriläisille ja henkilökunnalle täysihoidon ja tilat sekä retkiä mielenkiintoisin kohdeisiin Pieksämäellä.

Leirille osallistui 22 lasta ympäri Suomen. Aloitimme leiriä viikon tiistaina hauskoilla tutustumisleikeillä ja nauttimalla iltapalaa nuotion äärellä. Seuraavana päivänä kisailimme leikkimielisesti joukkueittain kaupunkisodan merkeissä. Iltapäivällä vierailimme Sadun ja Seikkailun talolla, jossa lapset pääsivät laittamaan luovuuden valloilleen kankaanpainannan parissa sekä hurjastelemaan liikennepuistossa. Illalla meitä odotti rannassa viime vuodeltakin tuttu telttasauna, jonka löylyistä pulahdimme rohkeasti alkukesän raikkaaseen järivisteen.

Yksi viikon kokokohdista oli torstaipäivän retki Teittilän tallille. Tallilla meitä oli vastassa kymmeniä hevosia ja lapset pääsivät kokeilemaan ratsastusta ja kärryajelua, hoitamaan hevosia ja silittämään pieniä varsia. Lasten iloksi pihapiirissä pyörivät rapsuteltavana myös supersuloiset sekarotuiset koirat Elsa ja Elmeri. Retken jäl-

Perjantai

- 8-9 Aamupala ❤
- 9-9.30 Aamutuokio
- 9.30-11 Sniikkailu
- 11-12 Lounas ❤
- 12-14.30 Uimahalliin
- 14.30-15 Välipala ❤
- 15-17 Ohjelmaa
- 17-18 Päivällinen ❤
- 18-19.30 Disco
- 19.30-20 Iltapala ❤
- 20-20.30 Iltatuokio
- 21.30 HILSAISUUS

keen ohjelma jatkui kutkuttavalla Among us -livepelillä. Leiriläisten tehtäväänä oli löytää joukostaan rikollinen ja pyrkiä suorittamaan erilaisia jännittäviä tehtäviä ennen kuin rikollinen löytää heidät. Päivällisen jälkeen oli leffailan vuoro. Hauskan päivän kruunasi Skibidi-lettukioski, josta sai iltapalaksi herkullisia nuotiolla paistettuja lettuja ja mehua.

Perjantaina leiriläiset sukelsivat sniikkailun saloihin – pahikset uhkasivat varastaa leiriläisten discoherkut, mihin agenttiimme ja hänen assistenttiinsa jättihämäis Pete tarvitsivat leiriläisten apua! Herkut onneksi saatiin lopulta takaisin, ja leiriläiset saivat nauttia illalla leiridiscossa hauskoista leikeistä, tanssimisesta ja herkuista. Discoa ennen kävimme Pieksämäen uimahallilla uimassa, polskimassa ja laskemassa vesiliukumäessä.

Leiri päätti lauantaina iloisin tunnelmiin, toiveleikkeihin ja diplomien jakoon. Vanhemmat saivat jälleen hakea leiriltä kotiin tytyväisiä lapsia, joilla oli takanaan ikimuistoinen leiriviikko. Lapset saivat leirillä uusia kavereita, ja ystävydet entuudestaan tutuihin lapsiin vahvistuivat. Kuulovammaisille lapsille vertaisten tapaaminen on tärkeää, sillä se vahvistaa heidän itsetuntoaan ja identiteettiään. Leirillä voi olla rennosti oma itsensä ja huomata, että ei ole ainoaa kuulovammainta tai kuuro lapsi maailmassa. Myös kuulovammaisten ohjaajiemme loistava esimerkki on lapsille merkityksellistä. Leiriläiset ottivat viikon aikana isoja harppauksia itsenäistymisen polulla ja kokivat saaneensa leiriltä lisää rohkeutta.

Lämmin kiitos leiriviikosta kaikille osallistujille, huikeille ohjaajille sekä Bovalliukselle. Ilman teitä tämä ei olisi ollut mahdollista!

Teksti Aku von Bell

Kuvat Keanu Jang

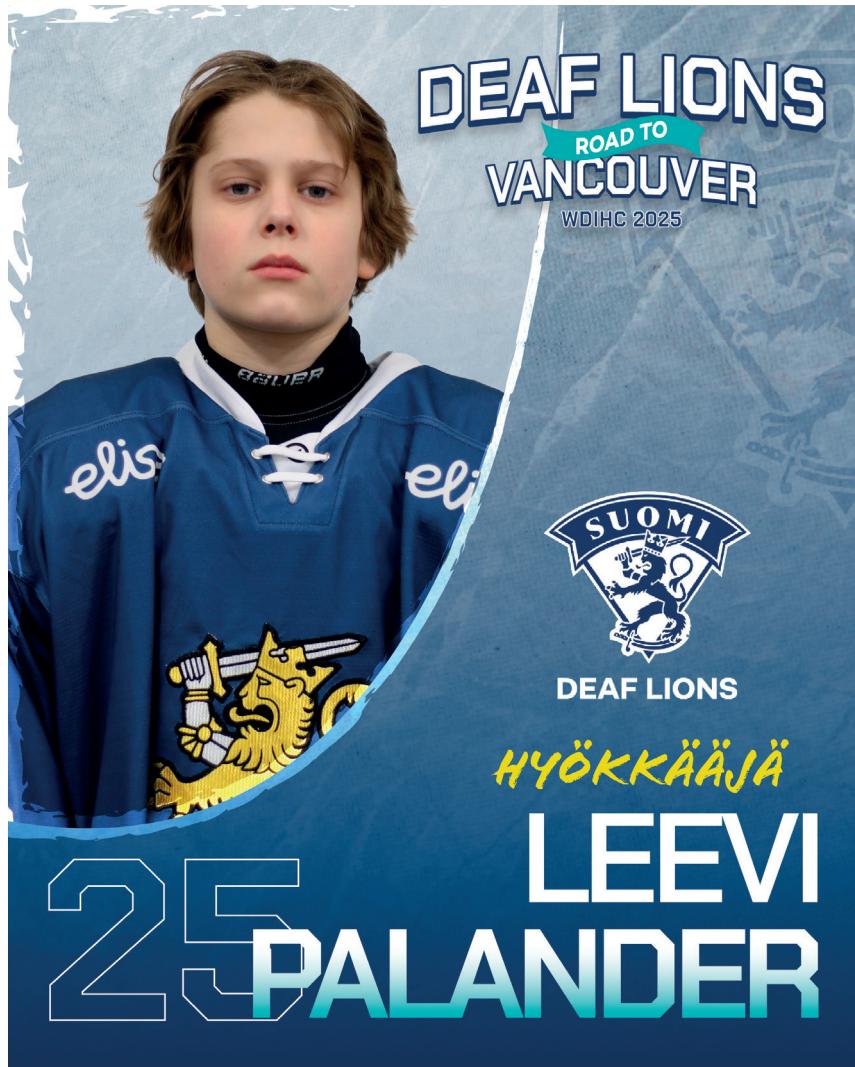
Pelaajakortti Teemu Lipasti-Sjöroos

Deaf Lions voitti maailmanmestaruuden 30. juhlavuotenaan

17. toukokuuta ratkaistiin kuurojen jääkiekon maailmanmestaruus Kanadan Vancouverissa. Suomen kuurojen jääkiekkomaajoukkue Deaf Lions laukoi itsensä ja Suomen maailmanmestaruuteen 6–3 Yhdysvaltojen joukkueita vastaan. Deaf Lionsilla voitonnälkä oli kova, sillä viimeisen kerran kultaa oli päästy puraisemaan vuonna 2009.

– Urheilullisesti kisamatka oli erittäin onnistunut. Monet seurasivat kisoja ja medianäkyvyyttäkin oli enemmän kuin koskaan. Johtuen osittain maailmanmestaruudesta. Myös meidän seuraajien määrä sosiaalisessa mediassa ampaisi huomattavaan nousuun kisojen aikana. Ennen kisamatkaa tavoitthanamme oli kerätä muutamassa kuukaudessa joukkueelle 50 000 €, jotta pelaajien omavastuu kustannuksista olisi ollut 0 €. Koko joukkue yritti yhdessä hienosti. Saatiin pelaajakohtainen omavastuu putoamaan

muutama tuhat euroa. Vain aika loppui kesken ja pelaajien tuli maksaa lopulta 800 € omasta pussista. Aikamoinen savotta oli ennen kisamatkaa, mutta se oli tavallaan osa tätä kultaisen MM-kisamatkan tarinaa. Haluamme kiittää kaikkia tukijoita. Olitte osa meidän matkaamme. Toivottavasti vastaanvalaisia summia ei tarvitse enää koskaan kerätä. Nyt katsomme eteenpäin kohti seuraavaa tavoitetta, eli vuoden 2027 Deaflympics-kisoja Itävallassa, kertoo Deaf Lionsin General Manager **Artu Liikamaa**.

Leevi Palander on jääkiekon maailmanmestari ja opiskelee talotekniikkaa

Deaf Lionsin pelaaja 16-vuotias **Leevi Palander** juhli maitillisesti maailmanmestaruutta joukkueensa, perheensä ja sukulaistensa kanssa. Kultamitalin lisäksi hänellä palkittiin mestaruuskisojen nuorin pelaaja -palkinnolla.

– Oli hienoa päästä pelkästään pelaamaan maailmanmestaruudesta, mutta voitto tuntui tietysti erityisen hyvältä. Olen aloittanut jääkiekon 5-vuotiaana Riihimäen kiekkojoukkueessa. Isoveljenkin pelasi jääkiekkoa ja halusin myös päästä pelaamaan. Oikeastaan muita harrastuksia minulle ei ole ollut kuin kesäisin golf, Palander kertoo.

Palander kertoo, että jääkiekko muuttui vakavaksi, kun hän pääsi pelaamaan kovia pelejä u15-ikäluokassa. Tuolloin hän kävi 8.-luokkaa Harjunrinteen yläkoulussa. 9.-luokalla hän siirtyi pelaamaan HPK:on. Perhe suhtautui harrastuksen vakavoitumiseen kannustavasti.

– Jääkiekossa minua veti puoleensa pelaaminen sekä se että saa liikkua. Vanhempien tuki on ollut tärkeää. He ovat ymmärtäneet, että sellaisen harrastuksen eteen kannatti nähdä vaivaa, josta minä pidin ja, johon halusin aina palata. He antoivat minulle mahdollisuuden löytää harrastuksen, josta minä tykkäsin. Olen

saanut joukkueurheilusta paljon uusia ystäviä ja mahdollisuuden kehittyä heidän kanssaan.

Tällä hetkellä Palander opiskelee talotekniikkaa Riihimäen Hyrialla. Hänen mukaansa koulu on sujunut hyvin jääkiekon ohella tasapainoilemalla arjessa. Palander tavoittelee uraa ammattilaisjääkiekkoliijana, mutta ensimmäiseksi hän aikoo suorittaa koulun loppuun ja katso seuraavia askeleitaan.

Tuleville maailmanmestareille

Palander antaa painavat neuvot:

– Luottamalla itseensä voi saavuttaa mitä haluaa, mutta epäonnistumisia ei saa peletä. Ilman virheitä ei voi kehittyä.

Kuka?

Nimi: Leevi Palander

Kielet, joita käyttää: suomen kieli

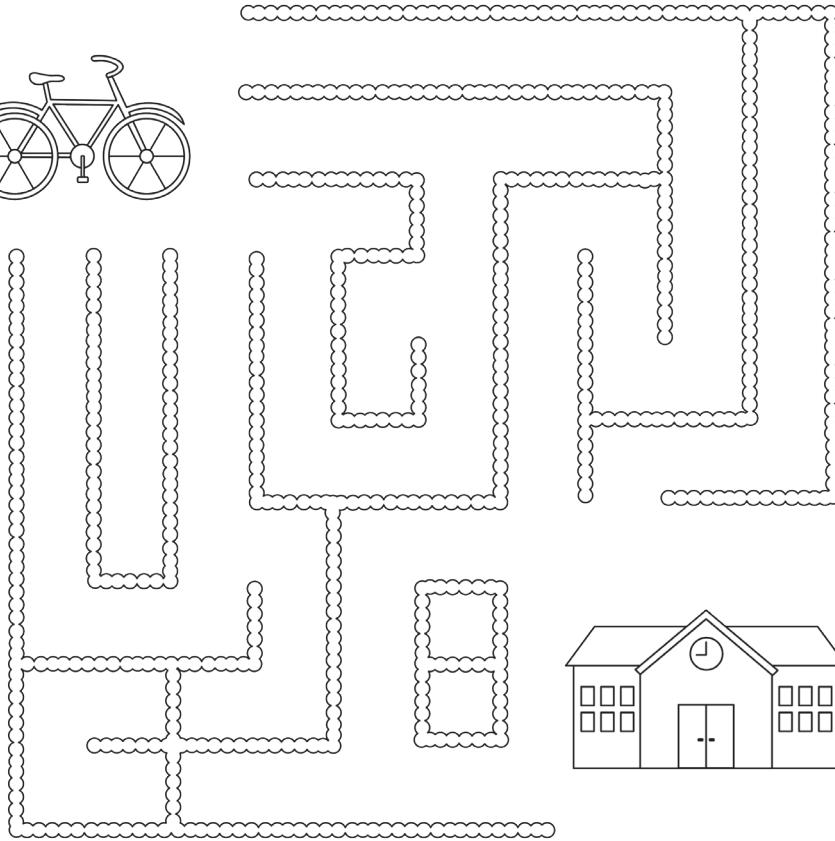
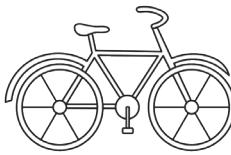
Koulutus: Talotekniikan opiskelija

Asuinpaikkakunta: Riihimäki

LASTEN NAPPISIVUT

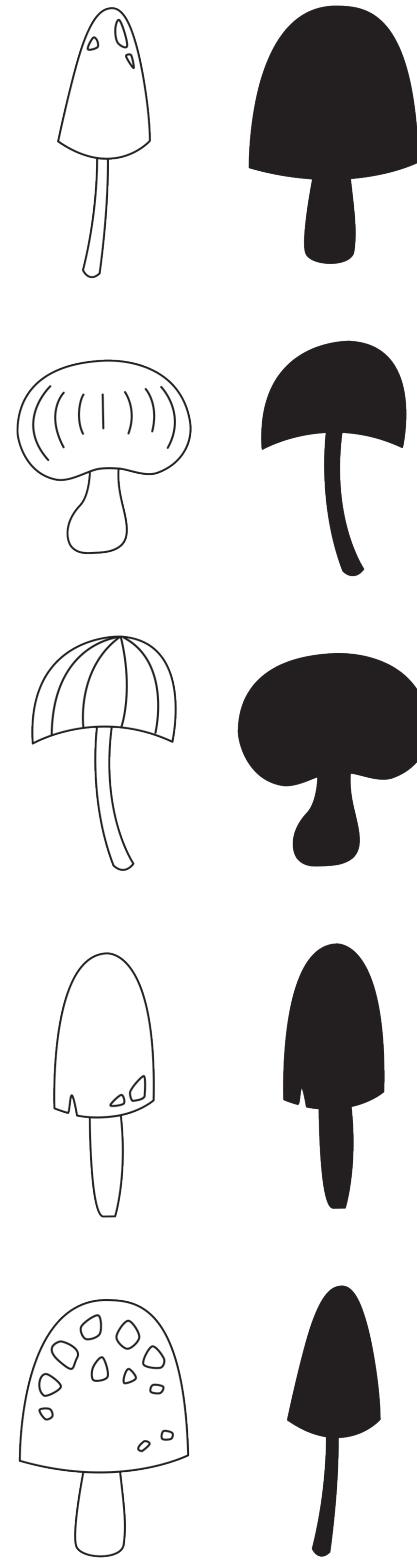
Nappi-sivujen tehtävä Sallamaari Lasanen
Eläinkuva Adobe Stock

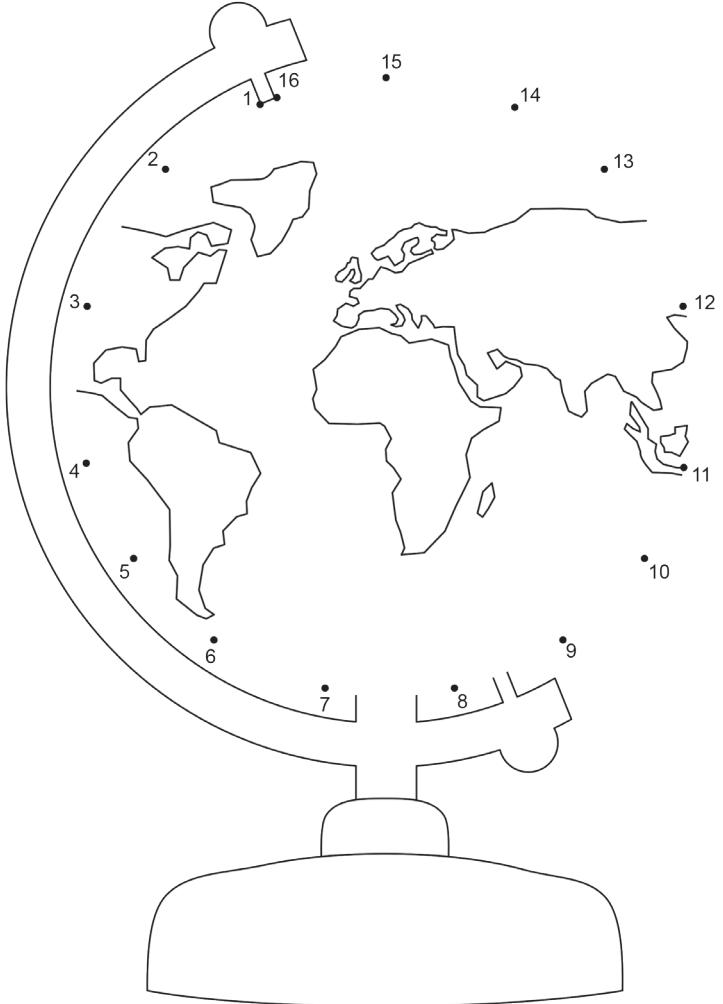
Etsi oikea reitti koululle!

LASTEN LEIKIT

Hyppynaruloru Nallekarhu, nallekarhu, astu sisälle. Nallekarhu, nallekarhu, nostaa tassusi. Nallekarhu, nallekarhu, pyöri ympäri. Nallekarhu, nallekarhu, niiää. Nallekarhu, nallekarhu, kumarra. Nallekarhu, nallekarhu, potkaise, Nallekarhu, nallekarhu, kiljaise. Nallekarhu, nallekarhu, sano nimesi. Nallekarhu, nallekarhu, painu pellolle! Hyppiessä pitää toimia siten kuin lausutaan. vahvike.fi

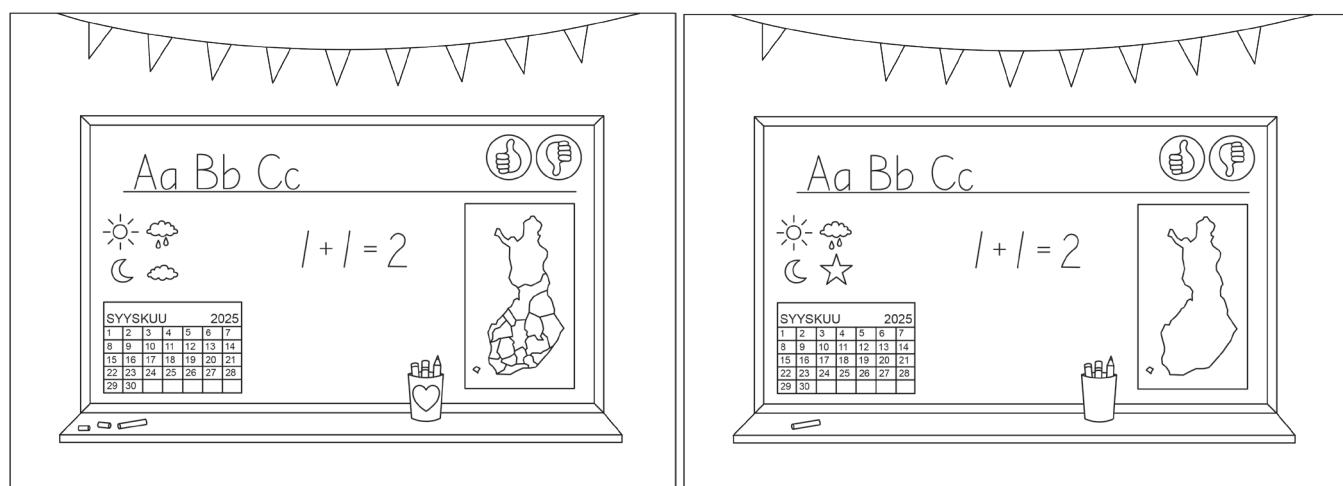
Yhdistä oikeat sienet ja varjokuvat!

Yhdistä pisteet ja väritä kuva!

**Väritä lukutoukan aakkosista
omani nimesi kirjaimet!**

Löydätkö kuvista 5 eroavaisuutta?

Kaksintaistelu numeroilla Parin kanssa vastatusten. molemmat vievät yhden käden selän taakse, jossa valitsevat sormilla jonkin luvun. Yhdessä sanotaan paikoillanne, valmiit, hep ja vedetään kädet esiin. Kumpi laskee nopeammin yhteen molempien sormien lukumäärän ja sanoo numeron valitulla kielellä, voittaa kierroksen. Voidaan lisätä haastetta ottamalla mukaan molemmat kädet. <https://opi.tampere.fi>

Teksti Marie von Bell

Kuvat Marie von Bell ja Perttilahtien kotialbumi

Perttilahtien perheeseen kuuluvat kiinteästi myös täti ja isoisä

"Varmaan monella on kynnis lähteä ekan kerran noihin tapahtumiin, jos on yhtään sellainen pelko, että ei pääse siihen ryhmään mukaan. Jos ei ole ollut aiemmin mukana, voi tuntea itsensä helposti ulkopuoliseksi. Rohkeasti vaan mukaan sinne toimintaan, sieltä ei voi tulla muuta kuin voittoa."

Perttilahtien perheelle syksy oli täynnä isoja muutoksia. Muutto Joensuusta Tampereelle ja koulujen alkuperä olivat osa uusia kuvioita. Tampereelta löytyi kuitenkin myös jotain tuttua – lasten täti, joka on kiinteä osa perhettä. Nappi-lehti tapasi perheen kevätpäivillä ja haastattelu tehtiin koulujen juuri alettua.

Perttilahtien perhe on ensimmäisillä kevätpäivillään yhdessä perheen äidin siskon Meritan kanssa. Aikeissa on ollut tulla aikaisemminkin, mutta matkaan on tullut esteitä.
– Meillä heräsi idea, että Meritallahan on Tampereelta lyhyt matka Vaasaan, joten kutsuimme hänet mukaamme. Ei sieltä niin lyhyt matka ollutkaan, eikä varsinakaan Joensuusta, perheen äiti Minna naurahtaa.

Vaikka matka oli pitkä, kannatti tapahtumaan lähteä.
– Oli todella hyvän mielen tapahtuma

ja rento tunnelma. Tuntui, että muiden perheiden kanssa löytyi hyvä yhteisöllisyys ja oli todella tervetullut olo, Merita-täti kertoo.

Valmii ruoat ja lastenhoito antavat myös pienin hengähdyshetken arjen hulinasta.

– Pakko sanoa myös, että hinta on kohdillaan. Meidänkin viisihenkisessä perheessämme ei ole turhaa löysää rahaa. Hyvin kehtää sukulaisen tai vaikka kaverinkin pyytää mukaan, Minna kehottaa.
– Kannustan kaikkia ukkeja, mummeja, enoja ja perheelle läheisiä ihmisiä lähtemään perhepäiville. Vaikka on kynnis

lähteä, koska ei ole paikalla vanhempana, kannattaa tulla tutustumaan. Minulla on ainakin ollut todella kivaa näissä tapahtumissa. On jäänyt hyvä mieli ja onnellinen olo. On ihanaa katsoa, kun lapset viihtyvät niin hyvin. Minä olen niin tunteellinen ja usein jälkkikäteenkin mietin, että olipa ihanaa olla läsnä, Merita-täti pohtii.

Syksyllä muutto Joensuusta Tampereelle

Perttilahtien ydinperheeseen kuuluu viisi jäsentä. Vanhemmat Minna ja Juuso, sekä lapset 10-vuotias Leo, 7-vuotias Eeli ja 4-vuotias Liisa. Arjessa ovat tiiviisti läsnä myös Minnan sisko Merita sekä siskosten isä. Menevä perhe nauttii vilkkaasta arjesta ja uusi, isompi kaupunki tarjoaa lisää mahdollisuksia spontaanille pyrähdyksille lähelle ja kauas. Myös apua tarjotaan ja annetaan aina, kun tarve vaatii.

"Kevätpäivillä oli sopivan rentoa. Hyvin organisoitu, eikä tarvinnut juosta kello kaulassa. Muiden vanhempien kanssa ehti juttelemaan esimerkiksi aamiaisenkin lomassa."

– Kesä meni aika vilkkaasti, kun muuton vuoksi oli paljon pakkaamista ja uudelleen järjestämistä. Ei kauheasti mitään loikoilua ollut, naurahtaa perheen äiti **Minna Perttilähti**.

– Mutta oikea päätös oli! Ihanaa, kun tulivat tänne, Minnan sisko **Merita Kin-nunen** tokaisee.

Silloinkin, kun välimatkaa oli enemmän, yhteisiä menoja riitti. Nyt mikä tahansa kahvihetki voi muuttua pieneksi seikkailuksi. Siskokset ovat aikaisemmin pyörittäneet myös yhteistä yritystä isän-sä kanssa.

– Kyllä me päivittääin vähintään soitellaan, Merita pohtii.

– Nauretaan ja itketään, näytetään kaikki tunteet.

Perttilahden perhe oli pohtinut muuttoa jo pitkään ja kohteet olivat vaihdelleet Kanadasta Espanjaan. Hyvin pitkään kohde oli Orivesi. Lopulta Tampereelta löytyi niin täti, perheen isän työpaikan toimisto ja ison kaupungin tarjoamat mahdollisuudet. Yhtenä tekijänä

vaikutti myös se, että Tampereella perheen pojat pääsisivät samaan kouluun – toisin kuin Joensuussa.

Jännittävä koulun aloitus

Muuton vuoksi myös Eeli aloitti kouluttaipaleensa lennokkaasti. Opettaja tavattiin ensimmäisenä päivänä koulun pihalla. Samalla nähtiin ensimmäistä kertaa itse koulu. Eelin luokalla on kymmenen oppilasta ja opettajan lisäksi kaksoi koulunkäynnin avustajaa.

– Kaikki on mennyt paremmin, kuin olisi voitu uskoa. On aivan huippujuttu, kuinka hyvin molemmat pojat viihtyvät. Tuntuu, että ovat oikein innostuneita koulunkäynnistä, Minna naurahtaa.

Eeli jännitti kovasti koulun alkua ja koko perhe eli mukana. Eelin eskariryhmässä oli ollut Joensuussa kaksi lasta, joten loikka uuteen Vuoreksen koulun 1 000 oppilaan ympäristöön oli suuri.

– Jännitin sitä miten Eeli tulee isommassa ryhmässä toimeen ja pärjääkö hän siel-

Veljekset ovat keskenään läheisiä. Tässä he ovat Särkänniemessä.

Koko perhe uudella lähirannalla makkaranpaistossa.

lä. On ollut upeaa kuulla, miten Eeli on saanut kavereita ja ollut hyvin välituntileikeissä mukana, Minna kertoo.

Eelillä on Treacher Collins -oireyhtymä, johon liittyy myös kuulovamma. Eelin ollessa viisivuotias varauduttiin siihen, että hän saattaisi joutua kertamaan eskarin. Puheen oppiminen oli silloin vielä kovin hidasta. Vuoden päästä tilanne olikin aivan toinen ja koulu aloitettiin ajallaan tänä vuonna.

– Eskarin opettajakaan ei tahtonut pysyä mukana Eelin oppimisen tahdissa. Puhe muuttui päivissä selkeämäksi ja sana-varasto kasvoi, Minna kertoo.

– Kehityksen vauhti oli silloin aivan älytön. Vaikka Eelin näkemisestä olisi ollut vain viikko, niin ero oli jo hurja, Merita vahvistaa.

Aiemmin Eeli oli arastellut myös muutamien osaamiensa sanojen käyttöä ja kommunikoi mieluummin osoitteellalla, tukiviittomilla ja kuvakorteilla.

– Luulen, että tilanne muuttui, kun hän tajusi, että hän osaa puhua ja muut ymmärtävät häntä. Hän sai siitä rohkeutta ja motivaatiota yrittää enemmän, Minna tuumii.

Kuin paita ja peppu

Jos siskokset ovat läheisiä keskenään, niin ovat myös toisessa polvessa veljekset Leo ja Eeli. Pienempinä veljekset saattoivat ottaa enemmän yhteen, mutta siiä asti, kun Eeli on ollut nelivuotias, he ovat olleet kuin paita ja peppu.

– Heidän suhteensa on vuosien varrella kehittynyt. Leo on huolehtivainen isovelji ja ohjaa Eeliä ja on tämän kaverina. Katsoo, sopivatko uudet pelit myös Eelle, Minna kertoo.

Tapahtumissa ramppaaminen on kuulunut perheen harrastuksiin, ja Eelin myötä mukaan ovat tulleet myös kuulotapahtumat.

– Harvemmin me olemme paikallamme kotona. Aika usein, kun pitäisi vain toisen luona kahvilla käydä, siitä lähdetään, vaikka uimaan tai jonnekin ulos, siskokset toteavat.

– KLVL:n jäseneksi liittytiin, kun Eeli sai kuulolaitteen seitsemän kuukauden ikäisenä. Silloin Pohjois-Karjalan keskus-sairaalan kuntoutusohjaaja vinkkasi liittymään sanoen, että järjestön kautta saa tietoa ja vertaistukea. Liityin saman tien, Minna kertoo.

Koko perhe on käynyt Joensuun Kuulovammaisten Lasten Tuki ry:n järjestämässä kuulotapahtumissa. Joskus lasten kanssa ovat lähteneet Minna ja lasten isoisä. Kevätpäivät 2025 olivat ensimmäinen kansallinen tapahtuma, johon perhe lähti.

– Vertaistuki on todella tärkeää, jotta lapsi näkee kaltaisiaan, joilla on samalaiset kuulolaitteet. Tampereelta saattaa löytyäkin kuulokavereita, mutta ei mil lä Joensuussa ollut ketään vertaista, jolla olisi ollut kuulovamma, Minna kertoo.

Tapahtumissa lasten pitäessä hauskaa, vanhemmat pystyvät jakamaan kokemuksiaan ja saamaan neuvoja ja vinkkejä. Niin lapset kuin aikuiset saattavat löytää uusia ystäviä.

– Ilman tällaista verkostoa sitä olisi aika hukassa, kun ei ole itselläkään mitään aiempaa kokemusta kuulovammoista. Kylä vertaistuki on äärimmäisen tärkeä juttu, Minna tähden.

"Nyt pitää tutkia tarkemmin"

Ensitiesto mahdollisesta kuulovammasta saatiin jo synnytyssalissa.

– Kätilö sanoi, että toisessa korvassa on jotain ja sitä pitää tutkia tarkemmin. Jo yhden päivän ikäisenä alettiin tehdä tarkempia tutkimuksia. Haluttiin varmistaa, ettei Eelillä ole aivovaurioita tai muuta vakavaa. Se oli aika sekavaa aikaa, Minna muistlee.

Särkänniemessä Pride-tapahtuman jälkeen.

Raskauden aikana ei ollut tietoa mistään poikkeavasta.

– Heti siinä synnytyksen jälkeen olin semmoissa ihmeellisessä euforisessa tilassa, ettei asiaa oikein tajunnutkaan en-sin. Mutta kyllähän se sitten arjessa alkoi nousta se huoli ja tunteet menivät aikamoinsta vuoristorataa.

Oikean diagnoosin saannissa kuitenkin meni pitkään. Kun neurologilla heräsi epäilys, että kyse voisi olla Treacher Collins -oireyhtymästä, verinäyte piti lähestää Yhdysvaltoihin tutkittavaksi ja tulosten saapumisessa kesti yli kuukauden.

– Muistan sen, kun Eeli oli ehkä vuoden ikäinen ja käyttiin sairaalassa. Sinne tuli aina useamman lääkärin delegaatio katsomaan, kun heistä kukaan ei ollut nähtyn Treacher Collins -lasta. Eeli oli siellä vähän sellainen pikku julkis, Minna kertoo.

Lääkärin vastaanottoajat olivat lyhyitä, eikä keskusteluissa menty käytäntöä syvemmälle.

– Omiin tunteisiin ja huoliin sairaalasta ei saanut tukea, mutta onnekki saimme sitä muulta kuulovammaisten lasten vanhemmilta, Minna kertoo.

Sairaalassa jouduttiin käymään myös toisen korvan takia.

– Siinä korvassa, jossa kuulo periaatteessa oli, oli liimakorva. Sen vuoksi korvaa pitää käydä putkittamassa. Ensimmäinen putkitus tehtiin ennen yhden vuoden ikää ja sen jälkeen puolen vuoden välein. Lisäksi oli kuulon kuntoutusta ja silmälääkäriä. Meille on tullut kyllä sairaalamaailma tutuksi, Minna toteaa.

Sairaalakäynnit vaikuttavat arkeen

Yhtenä haastavana asiana arjessa Minna ja hänen puolisensa ovat huomanneet sen, miten huonosti työnantaja on ymmärtänyt toistuvia sairaalakäyntejä, jotka usein vievät koko päivän. Kolmilapsisesa perheessä sairaspoissaloilta ei muutenkaan voida välttyä.

– Helsingissä asti jouduttiin käymään Treacher Collinssiin liittyen. Jossain vaiheessa epäiltiin epilepsiaakin, jonka vuoksi käyttiin tutkimuksissa Kuopiossa. Kyllähän sen ymmärtää, ettei työnantaja pidä poissaloista, vaikka olemme saaneet asiat järjestymään, mutta sen vapaiden pyytämisen olen kokenut inhotavana, Minna pohtii.

– Kyllähän kuulovamma arjessa näkyy.

Viikoittaiset puheterapiat ja kuulolaitteen käyttö, mutta se näkyy koko ajan vähemmän, Minna kuvaa.

– Muistan kun pienempänä Eeli repi jatkuvasti pois kuulolaitteen pantaa. Siinä oli välillä koko perheellä tuskasia hetkiä ja turhautumista, kun pelkäsimme, ettei hän koskaan opisi puhumaan, kun ei suostu pitämään kuulolaitetta päässä, Merita muistlee.

Koulussa pärjääminen on tehnyt hyväit setunnoille.

– Kolmevuotiaaksi Eeli ei puhunut mitään ja puheterapien myötä vain yksittäisiä sanoja. Sitten tapahtui tämä valtava hyppy eskarivuonna ja hän alkoii ottaa muita kiinni tohinalla. Hän näyttää nyt niin ryhdkkäältä, itsevarmalta ja oma-toimiselta koulunsa pihalla, Minna kertoo.

Elämässä on ylä- ja alamäkiä

– Ilman Eelin kuulovammaa olisi jäänyt aika paljon ihmisiä tapaamatta ja aika

monesta tapahtumasta paitsi. Onhan se omalla tavallaan tosi rankka elämäkkoulu, kun saa vammaisen lapsen, mutta kylässä siinä on hyviäkin puolia. Ja Eeli itse on tieteenkin niin omanlaisensa tyyppi. Mutta se on elämää: ylä- ja alamäkiä ja monia tunteita, Minna pohtii.

– Kuulovammaisuus lisää myös perheen muiden lapsien ymmärrystä erilaisuudesta. Esimerkiksi Leolla oli sokea luokkakaveri, jonka näkövammaisuuteen hän suhtautui hyvin suorasukaisesta: ”Okei, eli Eelillä on kuulolaite ja hänellä on keppi”, Minna kertoo.

– Kyllä se sellaista suvantevaisuuutta tuo. Uskon, että nämä lapset tunnioittavat kaikenlaisia ihmisiä. Kyllä sitä aikuiseenakin katsoo maailmaa vähän eri tavalla. Jotkut asiat tuntuvat aluksi vaikeilta, mutta ne sitten kasvattavat. Vähäpäti-semissä asioilla ei sitten olekaan niin merkitystä, Merita pohtii.

– Just niin, tulee sitä perspektiiviä asioihin, Minna komppaa.

Ratsailla Joensuun Seudun Kuulovammaisten Lasten Tuki ry:n talvitapahtumassa Ilomantsissa.

Treacher Collins -oireyhtymä on monimuotoinen oireyhtymä, johon liittyy kalvon- ja kasvoluiden luustomuutokset sekä kuulovamma. Oireyhtymä on vallitsevasti periytyvä, mutta sen voi saada myös täysin uutena mutaationa. Treacher Collins –oireyhtymään liittyvä kuulovamma on lähes aina ns. johtumistyypin. Tyypillistä on, että korvakäytävä puuttuu tai se on hyvin ahdas, ulkokorvat voivat olla epämurodustuneet. Molemminpuolinen mikrotia (korvien alikehittyneisyys) on oireyhtymälle tyypillistä. Kuulon kuntoutus on tärkeää. Lähde: Kuuloavain

Kuvat Venlan perhealbumi ja
Adobe Stock

Venla

8 vuotta

Perheeseeni kuuluvat Äiti, isi, pikkuveli Veeti, 7-vuotias lapinporokoira Hugo.

Asun Lopen maaseudulla vanhassa omakotitalossa, jossa on iso piha.

Käytän kuuloapulaitteita korvantauskojeita eli korvamatoja.

Parhaat kuulokaverini Elli, Kerttu ja Sara.

Mukavin muistoni kuulokaverin kanssa KLVL:n lastenleirillä valvottiin melkein koko yö Ellin kanssa.

Kielet, joita osaan Suomi.

Koulu, jossa käyn Launosten koulu.

Luokkaryhmäni Pienluokka, jossa on seitsemän 1-6-luokkalaisia ja ihan super kiva Kati-opettaja.

Koulussa parasta on Välitunnit ja kaverit.

Lempiaineeni koulussa Käsityöt ja kuvaamataito.

Aineet, joita haluan oppia lisää Matematiikkaa.

Toiveammattini Sairaanhoidija tai ensihoitaja.

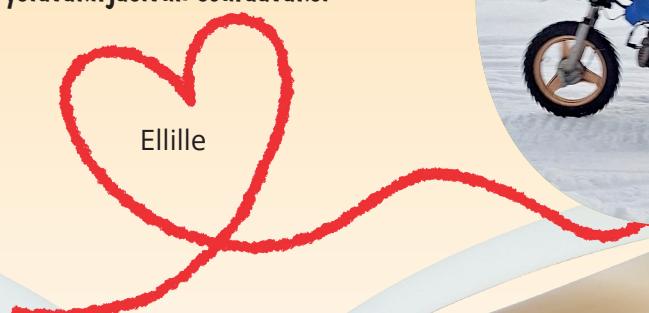
Lempiruokani Pinaattilelutut, makaroni ja Nutella.

Lempivärini Violetti.

Harrastukseni Ratsastus, partio, motocross, pyöräily ja retkeily.

Mielenkiintoisin asia minussa Kuulokojeet, sillä koulussa kaikki ihmettelevät mitä ne ovat.

Lähetän ystäväkirjasivun seuraavaksi

22.-23.11.2025

SYYSPÄIVÄT

Kiipula, Turenki

LAUANTAI 22.11.2025

- 10.30-11.00 Ilmoittautuminen ja majoittuminen
11.00 Tervetuloa Syyspäiville!
11.30 Lounas
12.30 Amazing Syysrace -kisa koko perheelle
14.00 Ohjaajien esittäytyminen & lapset ja nuoret ohjaukseen
Aikuiset
14.30-15.30 Kuulovammaisen lapsen koulupolku ja perusopetuksen tuen muutokset
15.45-17.15 Ohjattu vanhempien vertaiskeskustelu
Lapset ja nuoret
Hauskaa ohjelmaa ikäryhmittäin: mm. frisbeegolfia, leikkipuisto, liikuntaleikkejä ja -pelejä!
17.15-17.30 Lapset ja nuoret ohjauksesta
17.15-18.00 Päivällinen
18.30-19.30 Iltabileet
19.30-20.30 Iltapala
19.00-21.00 Saunat & uinti
Omatoimista pelailua liikuntasalissa

TIETOA,
VERTAISTUKEA
& HAUSKA
OHJELMAA

SUNNUNTAI 23.11.2025

- 7.30-8.30 Aamupala
8.30-8.45 Lapset ja nuoret ohjaukseen
Aikuiset
Liittkokous - tule mukaan ideoimaan toimintaamme!
Kuulovammaisten nuorten kokemuspuheenvuorot
koulupolusta
Lapset ja nuoret
Vierailu kotieläinpihalla & hauskaa ohjelmaa
ikäryhmittäin
12.00-12.15 Lapset ja nuoret ohjauksesta
12.00-13.00 Lounas ja kotia kohti monta muistoa rikkaampaan!

Teema:
*Kuulovammaisen
lapsen koulupolku
ja perusopetuksen
tuen muutokset*

Pidätämme oikeuden mahdollisiin muutoksiin.

Kuulovammaisten Lasten
Vanhempien Liitto ry

**ILMOITTAUDU
VIIMEISTÄÄN
19.10.2025:**

ILMOITTAUDU

VINKKI-SIVU

MAIJA KOIVISTO VÄITTELI TOHTORIKSI KUUROJEN TUTKIMUKSESTA

Kasvatustieteiden maisteri **Maija Koivisto** väitti 22.8. Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tietekunnassa väitöskirjastaan: *The Legacy of Eugenics - The Struggle for Self-Determination and Its Impact on the Lives of Deaf People and the Sign Language Community in Finland (Eugenikan perintö – Kamppailu itsemäärimisoikeudesta ja sen vaikutus Suomen viittomakielisen yhteisön ja kuurojen elämään)*.

“Koiviston tutkimusaihe sai alkunsa, kun hän alkoi kuuroja äitinä pohtia, miten kuurojen naisten kehoja ja lisääntymistä on historiallisesti hallittu.” Hänen tutkimuksensa tuo esiin yhteiskunnasta syrjään työnettyjen kertomattomia kokemuksia, sekä avaa tilaa keskustelulle.

Koivisto käsittelee tutkimuksessaan eugeniikan, eli rodunjalostusopin vaikutuksia kuuroihin kuuroihin ja viittomakie-

listen yhteisöön 1890-luvulta lähtien. Tutkimuksessa keskeistä on viittomakielisen yhteisön näkökulma siitä, miten se vastusti rakenteellista sortoa ja huolehti yhteisönsä jatkuvuudesta. Esimerkiksi, miten vuoden 1929 avioliitolakia, joka kielsi kuurojen väliset liitot, vastustettiin.

Kuollelle viittomakieliselle Koivistolle väitöskirja on tutkimuksen lisäksi myös poliittinen teko. Hänen kiinnostuksensa viittomakielisen yhteisön historiaan ja yhteiskunnalliseen asemaan virisi opettajakoulutuksen aikana. Se syveni entisestään hänen opettaessaan kuurojen historiaa.

Koiviston väitöskirja on ladattavissa PDF-tiedostona Heldasta. Julkaisuun pääsee skannaamalla älypuhelimen kameralla oheisen QR-koodin.

KIUSAAMINEN KURSSIN

Suomessa perusopetuslaissa säädetään, että jokaisella on oikeus turvalliseen oppimisympäristöön. Koulun tulisi varmistaa jokaisen oppilaan fyysinen ja henkinen turvallisuus ja oppimisrahu.

Vanhemmat tai vanhempainyhdistykset voivat olla aktiivisia kiusaamisen vastaisessa työssä. He voivat osallistua koulun kiusaamisen vastaisen kampanjan suunnitteluun ja toteuttamiseen tai kiusaamisen vastaisen toimintamallin kehittämiseen sekä tehdä läheistä yhteistyötä opettajien kanssa. He voivat osaltaan olla varmistamassa, että koulussa huolehditaan oppimisrauhasta:

- Koulussa pitää olla selkeät toimintamallit kiusaamisen ehkäisyyn ja kiusaamistilanteisiin.
- Pelkkä hyvä hengen ja ilmapiirin luominen ei riitä.
- Jokaiseen kiusaamistapaukseen pitää puuttua nopeasti ja tosissaan.
- Oppilaat pitäisi saada kertomaan kiusaamisesta. Anonyymit tavat ilmoittaa kiusaamistapauksista madaltavat kertomisen kynnystä.
- Kiusatulle pitäisi järjestää luottohenkilö, jolle hän voi puhua asioistaan ja saada tarvittaessa apua.
- Kouluissa pitäisi tehdä selväksi, että kiusaaminen on rikos.

Lähteet: finlex.fi, mll.fi, oph.fi

ROHKEASTI MUKAAN NUPPU-KERHOIHIN!

NUPPU – viittojen lastekerhojen tapaamiset ovat avoimia kaikille lapsiperheille, riippumatta kuulosta, kielestä tai kommunikaatiotavasta.

Myös puhekieliset perheet, jotka ovat kiinnostuneita oppimaan viittomakieltä, ovat sydämellisesti tervetulleita.

Tutustu NUPPU-kerhojen toimintaan eri paikkakunnilla Kuurojen Liiton tapahtumakalenterista: <https://kuurojenliitto.fi/tapahtuma/>

Ei ikäraaja lapsille – kaikki ovat tervetulleita!

Vanhempia! Millaista lapsiperheille suunnattua toimintaa kaipaat Helsingin alueelle? Mitä puuttuu? **Vastaa kyselyyn:**

NUPPU – viittojen lastenkerhojen järjestäjänä on Kuurojen Liitto ry yhteistyössä Kuulovammaisten Lasten Vanhempien Liitto ry:n (KLVL), Suomen Kuurojen Urheiluliitto SKUL ry:n, Kuurojen Palvelusäätiön sr:n, Viittovat perheet ry:n, Finlandsvenska teckenspråkiga rf:n, Suomen Kuurosokeat ry:n, LapCI ry:n sekä paikallisten kuulo- ja viittomakielialan yhdistysten kanssa.

TERVETULOA SYSLIITTOKOKOUKSEEN

Kutsu KLVL ry:n varsinaiseen syysliittokokoukseen sunnuntaina 23. marraskuuta 2025 klo 09:00 paikassa Kiipula, Kiiplantie 507, 14200 Turenki. Liittokokouksessa käsitellään liiton sääntöjen 12. pykälässä mainitut asiat.

Kallelse till HBFF rf:s ordinarie höstförbundsmöte söndagen den 23 november 2025 med början kl. 09.00 på Kiipula, Kiiplantie 507, 14200 Turenki. Vid förbundsmötet

behandlas de ärenden som nämns i paragraf 12.

Etäosallistuminen liittokokoukseen: Liittokokoukseen voi osallistua myös etäyhteydellä. Linkki ja liittymisohjeet lähetetään etänä osallistuville liittokokousedustajille ennen Syyspäivien alkua. Tässä tapauksessa edustajien valtakirjat pitää toimittaa allekirjoitettuna ja skannattuna liitolle viimeistään viikkoja ennen kokousta osoitteeseen toimisto@klvl.fi.

ILMOITTAUDU VIITTOMAKIELISEEN RIPPICOULUUN!

Onko viittomakieli vahvasti läsnä arjessasi? Haluatko käydä rippikoulun toisten viittomakielisten ja viittomakieltä käyttävien nuorten kanssa?

Valtakunnallinen viittomakielinen rippikoululeiri 2026

Aika: 8.-12.6.2026

Paikka: Sinapin leirikeskus, Turku

Rippikoululeirille voi ilmoittautua vuonna 2011 tai sitä ennen

syntyneet nuoret. Huom! Rippileiri toteutuu, jos vähintään 6 nuorta ilmoittautuu mukaan.

Lisätiedot ja ilmoittautumiset 30.9.2025 mennessä:

- viittomakielisen työn pappi Marja Saukkonen
marja.saukkonen@evl.fi, p. 0400 241 401
- viittomakielisen työn diakoniatyöntekijä Kristiina Wallenius-Penttilä
kristiina.wallenius-penttila@evl.fi, p. 040 3417 279

SOTE-JÄRJESTÖT VÄLTTYIVÄT LISÄLEIKKAKUKSILTA – KIITOS KAIKILLE TUESTA!

Hallitus sopi syyskuun budjettiriihessä uusista, noin miljardin euron suuruisista säästöistä. Petteri Orpon hallitus hylkäsi valtiovarainministeri Riikka Purran ehdotukseen sosiaali- ja terveysjärjestöjen valtionavustuksiin kohdistuvasta 100 miljoonan euron tuhoisasta lisäleikkauksesta. Järjestöjen avustuksiin ei ainakaan tällä erää tehty enää uusia leikkauksia.

Vaikka lisäleikkauksilta vältyttiin, niin jo aiemmin päättetyt avustusleikkaukset ovat huomattavia. Vuosina 2024–2027 sote-järjestöjen valtionavustuksista leikataan yhteensä 140 miljoonaa euroa, mikä tarkoittaa yli kolmasosaa avustuksesta. Sote-järjestöt kampanjoivat yhtenä rintamana lisäleikkauksia vastaan ja tällä kertaa saatiin torjuntavoitto. Kiitos kaikille, jotka jaoitte kokemuksianne järjestöjen merkityksestä ja osoititte tukeanne. Tulevina vuosina on yhä tärkeää osoittaa, mikä merkitys järjestökenkällä on muun muassa perheiden hyvinvointiin!

Kuulovammaisten Lasten Vanhempien Liitto tarjoaa turvaa, yhteisöllisyyttä ja asiantuntemusta, jota ei muualta saa.

Liitto toimii äänänä, joka tekee kuuluvaksi kuulovammaisten lasten, nuorten ja heidän perheidensä tarpeet yhteiskunnassa. Ilman tätä työtä moni tärkeä asia jäisi helposti huomaamatta päätoksenteossa ja palveluiden kehittämisenä.

Kuulovammaisilla lapsilla pitää olla samat mahdollisuudet oppia, kasvaa ja osallistua kuin muilla lapsilla. Liiton edunvalvonta on konkreettista työtä syrjinnän ehkäisemiseksi ja ihmisoikeuksien toteutumiseksi. Tekemämme työ muuttaa asenteita, lisää tietoa kuulovammaisuudesta ja rakentaa vähitellen yhteiskuntaa, jossa kuulovammaisen lapsen ei tarvitse todistaa oikeut-

taan tukeen yhä uudelleen. Nostamme esiin kuulovammaisten lasten ja heidän perheidensä tarpeet, jotta he saisivat heille kuuuvat oikea-aikaiset ja yhdenvertaiset palvelut.

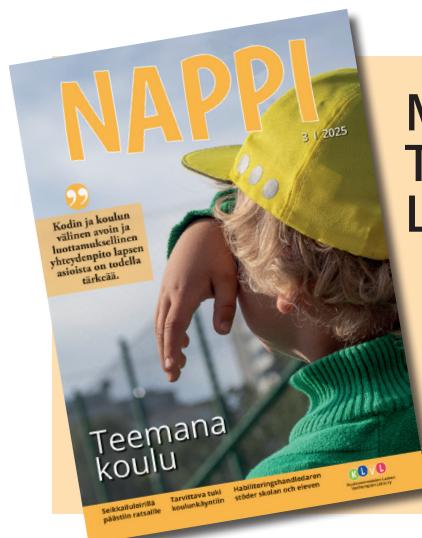
Kun vanhemmat tietävät, että liitto ajaa heidän asiaansa, he kokevat etteivät ole yksin. Tämä luo turvaa ja auttaa jaksamaan arjessa. Liiton vertaistointiin osallistuvat kuulovammaisten lasten perheet jakavat toisilleen käytännön kokemuksia omasta arjestaan. Perheet saavat sitä kautta tärkeää ja tarpeellista tietoa, jota muut lähteet eivät joko välitä tai tiedon löytäminen voi olla hankala. Tällainen tieto voi liittyä esimerkiksi kuulovammaisen lapsen arjen hallintaan, varhaiskasvatukseen tai koulunkäyntiin.

Vertaistoinnan kautta tiedon saa ihmisiltä, jotka ovat itse kokeneet samankaltaisia asioita ja haasteita. Tällöin tieto voi tulla luottavammalta ja ymmärrettävämmältä, mikä helppottaa sen omaksumista.

Vertaistuen merkitys on monelle mittaamaton. Toisten vanhempien kokemukset ja jaetut hetket auttavat jaksamaan ja tuovat iloa myös silloin, kun oma askel tuntuu raskaalta. Vertaistuella on huomattava positiivinen vaikutus kuulovammaisen lapsen itseluottamuksen, rohkeuden ja identiteetin vahvistumiseen.

Edunvalvontan, vaikuttamistyön ja vertaistoinnin kautta liitto rakentaa kuulovammaisille lapsille ja nuorille mahdolisuksia kasvaa rohkeiksi, itseensä luottaviksi yksilöiksi. Siksi tekemämme työ on korvaamatonta: se muuttaa yksittäisten lasten ja perheiden elämää ja vahvistaa koko meidän upean yhteisön oikeuksia ja osallisuutta.

Osallistu keskusteluun. Jaa kokemuksesi somessa. Mikä merkitys järjestöillä on ollut sinulle ja läheisillesi? Levitä tärkeää sanomaa yhdessä!

MITÄ PIDIT TÄSTÄ NAPPI-LEHDESTÄ?

Koitko sen sisällön hyödylliseksi? Haluatko ottaa kantaa johonkin lehdessä olleeseen asiaan? Voit lähettää meille palautetta Nappi-lehdestä nyt myös kätevästi suoraan lehtikohtaisen palautelomakkeen kautta. Anna palautetta tästä lehdestä: <https://link.webropol.com/s/nappi-3-2025>

Kerro juttuvinkkisi tai ehdota haastateltavaa Nappi-lehteen! Lähetä WhatsApp-viesti numeroon 0504122822. Haluatko vastata Nappi-lehden kaverikirjaan?

PYSY AJAN TASALLA JA TILAA UUTISKIRJE!

Uutiskirjeemme kautta saat kätevästi ajankohtaisia kuulumisia järjestöstämme, kuulovamma-alalta sekä tieteenkin

myös parhaat kurssi- ja tapahtumatäripit. Tilaa sähköpostiisi Kuulovammaisten Lasten Vanhempien Liiton uutiskir-

je, joka ilmestyy kerran kuukaudessa: www.klvl.fi/tilaa-uutiskirje/

Text Tarja Lindholm

Bilder Tarja Lindholm och Oona Konttinen

På äventyrlägret fick man rida

I juni 2025 ordnade vi ett äventyrläger för 7-13-åriga hörselskadade barn och deras syskon och vänner. Lägret ordnades på Spesian opisto i Pieksämäki, i samarbete med Spesian opisto och Bovallius-stiftelsen. I den här artikeln får ni kika in och se hur vi hade det på lägret!

För hörselskadade barn och deras syskon har våra sommarläger redan i två decenier varit en oförglömlig start på sommarlovet. Vår lägerverksamhet möjliggörs av Bovallius-stiftelsen, som har understött arbete för hörselskadades väl sedan 1905 och Hörselskadade Barns Föräldraförbunds lägerverksamhet i över 10 år. Den här sommaren bjöd Bovallius-stiftelsen på helpension för lägerdeltagarna och personalen, samt utrymmen och utfärder till intressanta ställen i Pieksämäki.

I lägret deltog 22 barn från olika håll i Finland. Vi inledder lägerveckan på tisdagen med roliga lekar där man lärde känna varandra, och så åt vi kvällsmat kring brasan. Följande dag hade vi en lekfull lagtävling i form av stadskrig. På eftermiddagen besökte vi Sadun ja Seikkailun talo, där barnen fick låta kreativiteten flöda och göra tygtryck och sen

släppa loss i trafikparken. På kvällen vänade den från ifjol bekanta tältbastun på oss vid stranden, och ur bastuångorna plumsade vi tappert ner i försommarens klara sjövatten.

En av veckans höjdpunkter var torsdagens utfärd till ett stall, Teittilän talli. Tiotals hästar tog emot oss och barnen fick prova på att rida och köra med vagn, sköta hästar och klappa ett litet föl. Till barnens glädje sprang de supersöta blandrashundarna Elsa och Elmeri omkring på gården och ville bli klappade. Efter utfärden fortsatte programmet med det uppeggande livespelet Among us. Lägerdeltagarnas uppgift var att hitta en bov i gruppen och försöka utföra olika spännande uppgifter utan att boven såg det. Efter middagen var det filmkväll. Som kronan på verket slutade den roliga dagen med att alla fick gå till Skibidi-plättkiosken, där man fick saft och goda plättar, stekta över öppen eld, till kvällsmat.

På fredagen fick lägerdeltagarna kasta sig in i smygandets hemligheter – skurkarna hotade med att stjäla lägrets discogodsaker, och vår agent och hens assistent jättespindeln Pete behövde lägerdeltagarnas hjälp! Till slut lyckades man få godsakerna tillbaka, och på kvällens lägerdisco fick deltagarna njuta av roliga lekar, dans och godsaker. Före discot for vi till simhallen i Pieksämäki och simmade, plaskade runt och åkte i vattenrutschbanan.

Lägret avslutades på lördagen med glad stämning, önskelekar och utdelning av diplom. Föräldrarna fick än en gång komma och hämta nöjda barn, som hade en oförglömlig lägervecka bakom sig. På lägret fick barnen nya kompisar, och vänskapen mellan barn som kände varandra från förr blev allt starkare. Det är viktigt för hörselskadade barn att få träffa varandra, för det stärker deras självkänsla och identitet. På lägret kan man slappna av och vara sig själv, och märka att man inte är det enda hörselskadade eller döva barnet i världen. Våra hörselskadade barnledare är också viktiga förebilder för barnen. Under veckan tog lägerdeltagarna stora kliv framåt i processen att bli självständig och de upplevde att lägret gav dem större mod.

Ett varmt tack till alla som deltog i lägret, de fantastiska barnledarna, samt Bovallius-stiftelsen. Utan er hade det här inte varit möjligt!

Stöd i varje skola

Ibörjan av augusti trädde en förnyad lag om stöd för lärande i förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen i kraft. Utgångspunkten för lagen har varit att flytta tyngdpunkten för stödet, så att det kan fås tidigt och under rätt tidpunkt, samt att tydliggöra stödformerna och göra dem enhetliga i hela landet. En av de största förändringarna är att den nya lagen förpliktar utbildningsanordnarna att se till att det finns undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärandet, samt att ordna gruppsspecifika stödformer i precis varje skola och för varje grupp. Från och med den här hösten och framåt, ska undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärandet vara en del av hela skolans verksamhetskultur och på så vis ska också tillgänglighet uppmärksammas mera än förr i skolans verksamhet och undervisningsarrangemang.

För en elev med nedsatt hörsel kan undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärandet rent praktiskt innebära till exempel att man beaktar hörsselförhållandena i olika undervisningssituationer, samt använder visuellt stöd och funktionella metoder för att stöda lärandet. Dessutom bör det i all undervisning ingå språkmedvetenhet, och i undervisningen ska man i mån av möjlighet ta i beaktande att barnen och ungdomarna kan vara två- eller flerspråkiga. En verksamhetskultur där språkmedvetenhet ingår utgör i bästa fall en förståelse för att alla språk inverkar på individens lärande och arbete, samt att språken i förlängningen har stor betydelse för hur identiteten formas. Språkmedvetenheten omfattar också en förståelse för språkens jämlighet och att man dagligen ger uttryck för detta. Två- eller flerspråkighet är alltid en individuell egenskap, som man endast når genom att vara öppen för alla språk. Flerspråkiga barns och ungas förmåga att använda flera språk, till och med samtidigt, är i bästa fall en styrka som man aktivt bör

dra nytta av, också i lärandet.

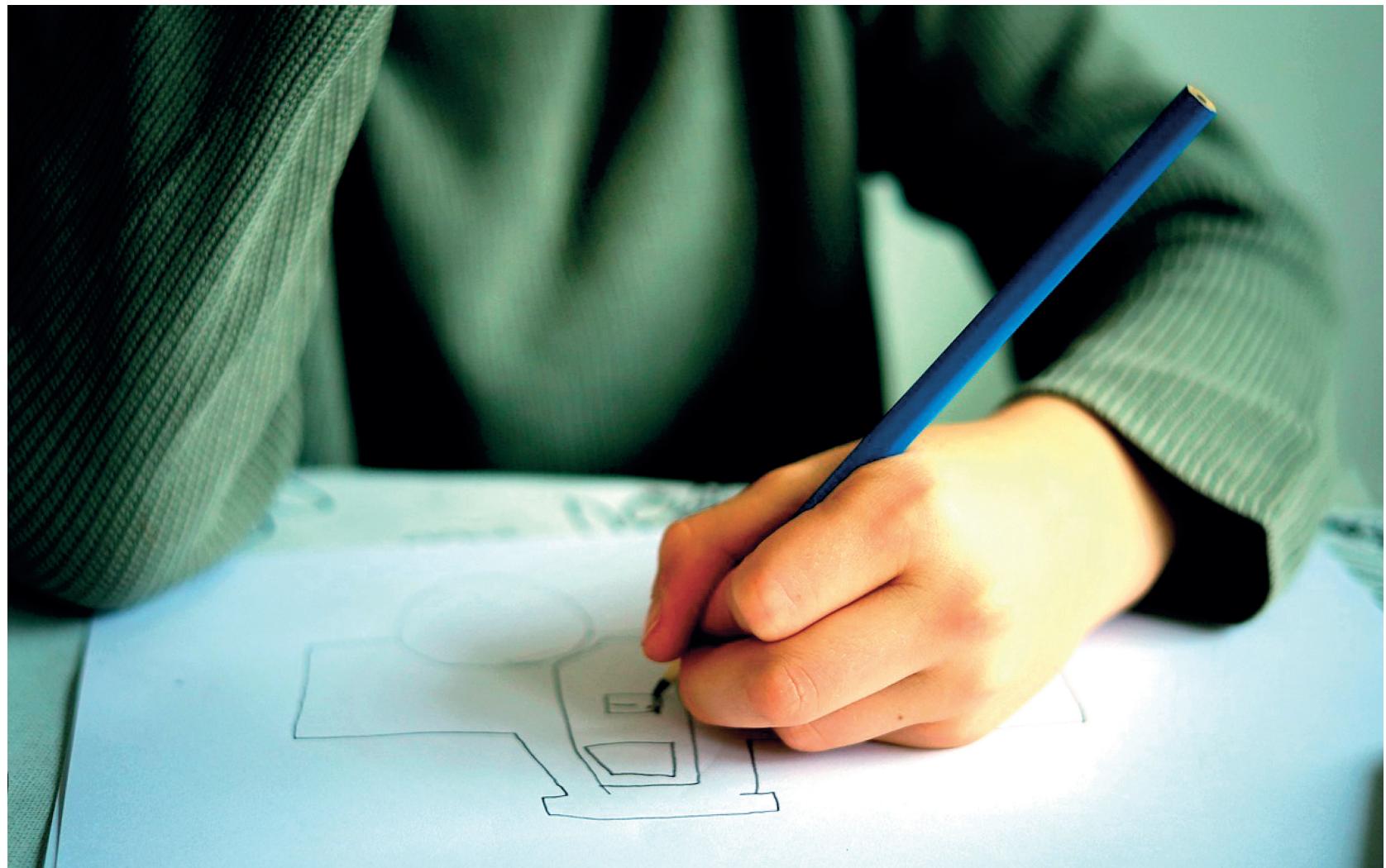
Ett nytt, viktigt mål är att stärka barnets rätt att få stöd i den egna gruppen. När det sker, stärker man den inkluderande verksamhetskulturen och främjar jämlighet i våra skolor. I och med reformen ska varje grupp som undervisas kunna få gruppsspecifikt stöd i form av att läraren ger allmän stödundervisning och stödundervisning i undervisningsspråket. Stödet kan också bestå av undervisning som ges av speciallärare i samband med annan undervisning. De gruppsspecifika stödformerna ersätter inte de äldre stödformerna intensifierat stöd och särskilt stöd. Den som anordnar undervisningen är skyldig att vid behov ordna elevspecifika stödåtgärder för eleverna, och då görs alltid ett administrativt beslut om saken. Det behov av stöd som hörselskadade eller flerspråkiga elever har, syns inte alltid och för att upptäcka dem krävs ofta ett mångprofessionellt samarbete som sträcker sig utanför förskolans och skolans väggar. Sedan början av augusti har vi som jobbar inom Valteri fått fundera på de förändringar som förnyelsen har fört med sig tillsammans med många undervisningsanordnare, och det har varit positivt. Det här arbetet fortsätter vi med under läsårets gång, förhoppningsvis tillsammans!

Katri Ranta

Handledande lärare, Valteri
Valteri är ett center för stöd för lärande som verkar under Utbildningsstyrelsen. Valteri erbjuder sektorsövergripande stöd för barns och ungas lärande i hela Finland.

Habiliteringshandledaren

Skolstarten är spännande för alla barn. För det hörselskadade barnet och föräldrarna väcks också en del frågor och oro över hur man har tagit elevens särskilda behov i beaktande i lärandemiljön. Tur nog behöver familjerna inte vara ensamma med sina bekymmer. Hörselteamen på universitetssjukhusen samarbetar med skolorna för att stöda familjerna.

Kirsi Vesma, som är habiliteringshandledare på hörcentralen på Åbo universitetscentralsjukhus svarade på Nappis frågor om skolstarten.

Vad är din roll i stödet för en hörselskadad elev som börjar skolan?

Min roll är att säkerställa att barnet har fungerande hjälpmedel i användning i

skolan och att hen har maximal nytta av dem. Likas viktigt är det att informera läraryrna om vad en hörselnedsättning betyder i vardagen och med vilka lösningar och stödåtgärder man kan säkerställa att eleven hänger med i skolan. Det här lyckas bäst då familjen, skolan och sjukhusets hörselteam samarbetar.

Vad är det som är speciellt med att börja skolan den här hösten?

Det som är speciellt den här hösten är den förnyade lagen om stöd för lärande. Målet med reformen är att eleverna får stöd för lärande i så tidigt skede som

1 stöder skolan och eleven

möjligt och med låg tröskel. Förutom den förnyade lagen är mobilförbudet en av höstens heta nyheter.

Hur har höstens skolstart sett ut ur ditt perspektiv?

Hösten och skolstarten är den brådaste tiden i mitt arbete. Det ingår också förväntningar och så är det lite spänande hur de hörselskadade barnens skolstig kommer igång och vilka skolval som gjorts för barnen.

Hur mår eleverna i skolorna nuförtiden?

Min klientgrupp består av allt från nollåringar till sjätteklassister och skoleleverna i gruppen mår i stort sett bra och njuter av att skolan börjar och att de får träffa kompisarna. För hörselskadade barn kan det vara betungande att börja skolan, om hörselmiljön i skolan är ljudlig eller om många pratar samtidigt i klassen eller pratar för snabbt.

Hur anpassar man sig bäst till skolvärdagen efter sommarlovet?

Man ska återgå till rutinerna. Sömnrytmén och tydliga tidsramar hjälper en att anpassa sig till vardagen i skolan.

Vilka typiska svårigheter stöter en hörselskadad elev fortfarande på?

Bullriga klassrum och att man pratar i munnen på varandra, och ett allmänt oljud i klassen gör det svårt att höra. Om klasstorleken är för stor, blir det också tungt att lyssna, även om hjälpmedlen är i bruk och fungerar som de ska. Dessutom drar sig en del lärare för att använda mikrofon, även om det är till stor hjälp för barnet. Då är det ofta frågan om att man inte är van med det. I mitt jobb för-

söker jag göra användningen av hjälpmedel så lätt som möjlig för lärarna, så att användningen blir en rutinsak.

Hur kan föräldrarna hjälpa till för att komplettera det stöd som skolan ger?

I vardagen är föräldrarna redan belastade och under tidspress, men jag önskar att man där hemma skulle se till att barnets hjälpmedel är med till skolan och att de fungerar. Det är också mycket viktigt att hemmet och skolan har regelbunden, öppen och förtrolig kontakt angående saker som berör barnet.

Lika viktigt är det att informera lärarna om vad en hörselnedsättning betyder i vardagen och med vilka lösningar och stödåtgärder man kan säkerställa att eleven hänger med i skolan.

Vilka åtgärder kan skolorna ytterligare vidta för att underlätta för det hörselskadade barnet?

Det här är en bred och omfattande fråga. I de flesta skolorna är det bra ordnat, men om jag tänker på åtgärder, så kan jag nämna förbättring av den fysiska verksamhetsmiljön, såsom god akustik i klassrummen. Samt att man väljer rätt sittplats för barnet, och att belysningen är tillräcklig, och att det är inte är oljud i klassen.

I undervisningen bör läraren ta hörselskadan i beaktande och tala tydligt, ta ögonkontakt, använda visuellt stöd och vid behov upprepa de viktigaste sakerna. Det är också viktigt att använda de tekniska hjälpmedlen, samt försäkra sig om att barnet har hört vad som sagts.

I skolan borde man också fästa uppmerksamhet vid att barnet inte lämnas utanför lekarna och aktiviteterna. De vuxnas uppgift är att stärka barnets känsla av att hen är en lika viktig och värdefull del av klassgemenskapen som alla andra.

Vem?

Namn: Kirsi Vesma

Språk: Finska som modersmål, flytande engelska, lite svenska och holländska.

Utbildning: Sjukskötare inom inremedicin och kirurgi och dessutom rehabiliteringshandledare YH

Arbete: Habiliteringshandledare på Hörcentralen på ÅUCS sedan cirka två år tillbaka.

Det bästa med jobbet: Barnens reaktioner, då de hör bättre med nya hörapparater eller med mikrofon. Då barnet berättar att de kan höra kompisarna på längre håll, och så förstås mina underbara arbetskamrater.

Boningsort: Åbo

Hobby eller intresse: Sommarstugan, jag trivs i naturen

Det här tycker jag om: Jag tycker om teknik och försöker använda teknik i alla sammanhang. Jag blir eld och lägor av nya apparater och jag bara måste få prova precis allt, både i arbetet och på fritiden.

Kuulovammaisten Lasten Vanhempien Liitto
TULEVAT TAPAHTUMAT 2025

MIKROTA-WEBINAARI

📍 Teams 📅 7.10.2025

Maksuttomassa webinaarissa jaetaan tietoa ja vinkkejä arkeen mikrota-lasten ja -nuorten perheille. Ohjelmassa on asiantuntijaluento, kokemuspuheenvuoroja sekä mahdollisuus jakaa ajatuksia ja kokemuksia muiden perheiden kanssa.

[Ilmoittaudu 5.10.2025 mennessä](#)

ITSETUNTO JA IDENTITEETTI - VERTAISPERHEKURSSI

📍 Hyvärilä, Nurmes 📅 24.–26.10.2025

Tietoa, vertaistukea ja mukavaa ohjelmaa kaikkien kuulovammaisten lasten perheille. Kurssin teemana on kuulovammaisen lapsen ja nuoren itsetunnon ja identiteetin tukeminen.

[Ilmoittaudu 21.9.2025 mennessä](#)

SYYSPÄIVÄT - TEEMANA KOULUPOLKU

📍 Kiipula, Turenki 📅 22.–23.11.2025

Tervetuloa tapaamaan muita kuulovammaisten lasten perheitä! Tarjolla on tietoa koulupolusta, perusopetuksen tuen muutoksista sekä hauskaa ohjelmaa koko perheelle. Päivien yhteydessä järjestetään syysliittokokous.

[Ilmoittaudu 19.10.2025 mennessä](#)

